प्रेस काउन्सिलबाट 'क' वर्गको मान्यता प्राप्त

विकास

www.bikaskhabar.com
खबरपत्रिका साप्ताहिक

sfof{no
थाहा नगरपालिका-४
मिडिया चोक, मकवानपुर
;Dks{g+
९८०७२२५०७२
0dh}n
bikaskhabar@gmail.com

शुभ दीपावली, नेपाल संवत्
११३८ तथा छठपर्व २०७४
को पावन अवसरमा हाम्रा पाठक, विज्ञापनदाता, पत्रकार तथा शुभचिन्तकहरूमा हार्दिक मंगलमय
शुभकामना
व्यक्त गर्दछौं ।
विकास
www.bikaskhabar.com खबरपत्रिका साप्ताहिक
परिवार

● मकवानपुर, वर्ष-१०, ● अंक-१४, ● २०७४ असोज ३० गते सोमबार, ● 16 Oct., 2017, ● नेपाल सम्वत्-११३७, ● पृष्ठ-६, ● मूल्य रु. ५/-

बजार व्यवस्थापनमा रायमाझीको नेतृत्व

◆ विकास समाचारदाता

थाहा नगरपालिका-३ र ४ स्थित शिखरकोट बजार व्यवस्थापन समितिको अध्यक्षमा मनोज रायमाझी चयन भएका छन् । २८ असोजमा भएको भेलाले रायमाझीको अध्यक्षताम ११ सदस्यीय बजार व्यवस्थापन समिति गठन गरेको हो ।

अध्यक्ष, मनोज रायमाझी

समिति उपाध्यक्षमा पूर्णध्वज केसी, सचिवमा रोशन रायमाझी, कोषाध्यक्षमा सुमन विष्ट रहेका छन् । त्यसैगरी सदस्यहरूमा निरज रायमाझी, मनोज रायमाझी, ईशाक केसी, सुवास थापा, नविन रायमाझी, सन्तोष कार्की र सविन विष्ट रहेका छन् । समितिको संरक्षकमा भने वडा नं. ३ का वडा अध्यक्ष राजेश केसी र वडा नं. ४ का अध्यक्ष दिपकसिंह लामा रहेका छन् ।

थाहामा वडा कार्यालयको केन्द्र तोकियो

◆ विकास समाचारदाता
थाहानगर

थाहा नगरपालिकाको वडा केन्द्रहरू तोकिएको छ । थाहा नगरपालिकाको कार्यपालिका बैठकले नगरको १२ वटै वडा मध्ये ११ वटा वडाको केन्द्र तोकिएको हो । थाहानगर प्रमुख लवशेर विष्टको अध्यक्षतामा बसेको बैठकले वडाको केन्द्र तोकेको हो । निर्णयानुसार थाहा नगरपालिका वडा नम्बर १ को ऋसर डाँडा, वडा नम्बर २ को पालुङ (साविक गाविस भवन), वडा नम्बर ३ को शिखर कोट विकास घर, वडा नम्बर ४ को पछि वडा समेतिले तोके बमोजिम हुने कार्यपालिकाको निर्णय छ ।

नगरपालिकाका अनुसार वडा नम्बर ५ को आरन डाँडा, वडा नम्बर ६ को बज्रबाराही (साविक गाविस भवन, वडा नम्बर ७ को साविक आग्रा गाविस डाँडालाई वडा केन्द्र तोकिएको छ । त्यस्तै वडा नम्बर ८ को मोरिया, वडा नम्बर ९ को चित्लाङ नारायणहिटी (साविक चित्लाङ गाविस), वडा नम्बर १० को चित्लाङ टौखेल कृषि सेवा केन्द्र, वडा नम्बर ११ को टिष्टुङ नौखण्डे (साविक टिष्टुङ गाविस) र वडा नम्बर १२ को वडा केन्द्र तारुकामा केन्द्र तोकिएको थाहा नगरपालिकाले जनाएको छ । थाहा नगरपालिकाको वडा कार्यालय विस्तारका लागि ३० असारमा सम्पन्न नगरसभाले बजेट समेत छुट्याएको छ ।

थाहा नगरपालिकाको १२ वटै वडा कार्यालय निर्माण गर्नको लागि नगर सभाले १ करोड ४० लाख रुपियाँ बजेट विनियोजन गरेको हो । नगरसभाले वडा कार्यालय निर्माण नहुन्जेसम्मको लागि भाडामा संचालन गर्नको लागि पनि नगरसभाले बजेटको व्यवस्था गरेको छ । वडाको केन्द्र तोकेसंगै तत्काल नगरपालिकाको प्राविधिकहरूबाट इस्टिमेट गरी भवन निर्माण कार्यलाई तिव्रता दिने कार्यकारी अधिकृत हरिलाल पुरीले जानकारी दिए ।

यसैबीच थाहा नगरपालिकाको वडाहरूमा वडा सचिवको लागि व्यवस्थापनका लागि कार्यकारी अधिकृत पुरीले जिल्ला कर्मचारी व्यवस्थापन समितिमा पहल गरिरहेको जनाएका छन् । वडा कार्यालय विस्तारसंगै सचिवहरूको आवश्यक पर्ने भएकोले यसका लागि पहल थालिएको कार्यकारी अधिकृत पुरीले बताए ।

त्यस्तै नगरपालिकाले आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ मा संचालन गर्ने स्थानीय विकास निर्माणका योजनाहरूलाई वडा समितिको निर्णय बमोजिम उपभोक्ता समति वा ठेक्का मार्फत संचालन गर्ने पनि निर्णय भएको छ । यसरी वडास्तरीय योजना के कसरी संचालन गर्ने भन्ने सवाल वडालाई नै टुङ्ग्याउने अधिकार दिइएको छ ।

v]hsb ljsf; pk;ldlt u7g

थाहा नगरमा खेलकुद विकास गर्नको लागि खेलकुद उपसमिति गठन भएको छ । नगर कार्यपालिकाबाटै यस्तो समिति गठन भएको हो ।

खेलकुद उप समितिको संयोजकमा राजेश केसी, उपसंयोजक सोनिया सुनार र सदस्यहरू प्रत्येक वडाबाट एक/एकजना मनोनित गरेर पठाउने भएको छ ।

s[if / kz'ljsf; nf0{yk ah]6

थाहा नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ को वार्षिक बजेट विनियोजन गर्दा नगरपालिकाको कृषि शाखा र पशु विकास शाखाका लागि अपुग भएको बजेटमा थप गरिएको छ । नगरसभाले नगर कार्यपालिकालाई दिएको अधिकार प्रयोग गरी बजेट थप गरेको कार्यकारी अधिकृत हरिलाल पुरीले जानकारी दिए । कार्यकारी अधिकृत पुरीका अनुसार कार्यपालिका बैठकबाट कृषि शाखाका लागि ३२ लाख २८ हजार र पशु विकासका लागि ४५ लाख रुपियाँ विनियोजन गरि एको हो । बैठकले नगर विकास कोष म्याचिङका लागि सात लाख रुपियाँ विनियोजन गरेको छ । नगरपालिकाको गतवर्षबाट अल्या भइ आइ संचित कोषमा जम्मा भएको बजेटबाट रकम विनियोजन गरिएको हो । यो बैठक नगरपालिकामा नयाँ कार्यकारी अधिकृत पुरी आए पश्चातको पहिलो बैठक हो ।,

हार्दिक मंगलमय शुभकामना

शुभ दीपावली, नेपाल संवत् तथा छठ पर्व @)&$ को पावन अवसरमा हाम्रा सम्पूर्ण शेयर सदस्य महानुभावहरु तथा आम नेपाली दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरुमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

cWoIf /fhGb lj8f/L
Joj:yfksM /fhGbeQm >i7

प्यासिफिक बचत तथा ऋण सहकारी सस्था लि.
थाहानगर, बज्रबाराही परिवार

हार्दिक मंगलमय शुभकामना

शुभ दीपावली, नेपाल संवत् तथा छठ पर्व @)&$ को पावन अवसरमा सम्पूर्ण आफन्त, साथीहरु, शुभचिनतकहरु, तथा आम नेपाली दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरुमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

ltynfn kflvg tyf ;DkOf kflvg kl/jf/
थाहा-३, मकवापुर
हालः मलेशिया

JolQmut 36gf btf{;DaGwL h?/L ;'rgf Û

जन्म दर्ता बालबालिकाको नैसर्गिक अधिकार हो । जन्मेको ३५ दिन भित्रै आफ्नो स्थानीय तहमा गई दर्ता गरौं । जन्म र मृत्यु दर्ताको सूचना परिवारको मुख्य व्यक्तिले र निजको अनुपस्थितिमा परिवारको उमेर पुगेको व्यक्तिले सूचना दिन सक्छन् । जन्म, मृत्यु, बसाई सराई, विवाह एवं सम्बन्ध विच्छेदका घटना दर्ता गर्नु नागरिकको कर्तव्य हो । बसाई सराई गर्दा व्यक्ति आफू मात्र बसाई सरी गए व्यक्तिले र परिवार नै बसाई सरी गए परिवारको मुख्य व्यक्तिले दर्ता गर्नु पर्छ ।

yfxf gu/kflnsf
gu/ sfo{kflnsfsf]sfof{no
OGb|o0fLrf}s, dsjfgk'/

नेपाल सरकारको सूचना Û

समानता, स्वतन्त्रता र न्यायका लागि आफ्नो अधिकारप्रति सजग र सचेत होऔं ।

नेपाल सरकार
;'rgf tyf ;~rf/ dGqfno
सूचना विभाग

सम्पादकीय

नियमनकारी निकाय चनाखो हुन आवश्यक

हामी माझबाट भर्खरैमात्र दशै पर्व विदा भइसकेको छ । नेपालीहरु महत्वपूर्ण चापर्वको मध्ये तिहार पर्व शुरु हुँदैछ। हिन्दु बाहुल्य मुलुक भएकाले पनि हुनसक्छ, नेपालमा यी दुई पर्वले धेरै महत्व पाउने गर्दछ। यी पर्व पछिल्ला दिनहमा धार्मिकसँगै सांस्कृतिक र पारिवारिक मिलन तथा सामाजिक सद्भाव साट्ने अवसरका रुपमा मनाउन थालिएको छ। त्यसैले पनि यी पर्वमा स्वतः चहलपहल र खानपिन बढ्ने गर्दछ। दशैंमा धेरैजसो खानेकुरा आफै तयार पारेर खाइन्छ भने तिहारमा बजारमा तयार पारिएका खानेकुरा पनि उत्तिकै किन्ने गरिन्छ। खासगरी विभिन्न प्रकारका मिठाई तिहारको आकर्षणको पमा लिने गरिन्छ। त्यस्तै रोटी बनाउन पीठो, तेललगायतका सामग्रीको पनि तिहारमा निकै ठूलो मात्रामा कारोवार हुने गर्दछ। मासुजन्य वस्तुको पनि यो बेलामा निकै कारोवार हुने गर्दछ। यी सबै उपभोग्य वस्तुको गुणस्तरमा ख्याल गरिदैन, यो निकै गम्भीर र संवेदनशील कुरा हो।

चाडपर्वको बेला एकातिर कालोबजारीको समस्या देखिन्छ भने अर्कोतिर धेरै परिणाममा किनमेल हुने भएकाले गुणस्तरमा समस्या देखिन्छ। अहिले यातायातको सुविधाका कारण गाउँगाउँमा बजार खुलेका छन्। शहर सदरमुकामका पसलमा थोरै मात्रामा भए पनि मौसमी अनुगमनले ब्यापारीह सतर्क हुने भए पनि गाउँका बजारमा वस्तुको गुणस्तरमा साह्रै समस्या छ। ढुवानी समस्याका कारण एकैपटक ठूलो मात्रामा वस्तु लैजानुपर्ने र समयभित्रै बिक्री नहुने भएकाले लामो समयदेखिको ढुसी लागेको र सडेकको उपभोग्य वस्तु पनि गाउँका पसलमा मौज्दात रहेको हुन्छ। चाडपर्व र हुलमुलको बेला त्यस्तै वस्तु धेरै बिक्री गरिन्छ भन्ने धेरै उपभोक्ताको गुनासो छ । यस्तो गलत प्रवृत्ति दोहोरिन नदिन सरोकारवाला सचेत हुनुपर्दछ।

कालोबजारी वा गुणस्तरहीन वस्तुको समस्याबाट बच्न सबैभन्दा पहिले सचेत हुने भनेको उपभोक्ता नै हो। किनमेल गर्दा सुरक्षित स्थानमा राखिएका स्वस्थकर खाद्य वस्तु खरिद गर्नुपर्छ। प्याकिङ गरेका वस्तु छन् भने लेबलमा उल्लेख भएका सम्पूर्ण विवरण दुस्त छन् कि छैनन् भनेर हेर्नुपर्छ। उपभोग्य मिति नसकिएको वा धेरै उपभोग्य मिति भएको खाद्य वस्तु खरिद गर्नुपर्छ। तिहारलाई रङको पर्व भनिन्छ। सप्तीरंगी टीका लगाउने भएकाले रङको पर्व भनिएको हो । तर खाद्य पदार्थमा रङको प्रयोग गर्नुहुँदैन। बजारमा उपलब्धमध्ये रंगीन खाद्य वस्तु उपभोग गर्नुहुँदैन। रंगीन वस्तुमा अखाद्य रङको उपयोग हुनसक्छ। रंगीन वस्तुमा खाद्य रङको प्रयोग त्यति धेरै नभएको र अखाद्य रङको प्रयोग बढी गर्ने गरिएको देखिएको छ।

खासगरी बजारमा बनाएका मिठाईमा रङको प्रयोग बढी गर्ने गरिएको छ। बजारमा धेरै गाढा रङ प्रयोग गरिएका खाद्य वस्तु भेटिन्छन् । यस्तोमा तोकिएको मात्राभन्दा बढी नै प्रयोग भएको बुझ्न सकिन्छ। यस्तो अवस्था उपभोक्ता आफै सचेत हुनुपर्छ। दाङको हकमा मासुको सरफाइप्रति निकै चिन्ता व्यक्त गर्ने गरिन्छ। राङामा मासु सडक छेउमै खुलापमा झुण्ड्याएर राख्ने गरिन्छ भने खसीको मासुमा पनि समस्या देखिन्छ। यो अवस्था अन्त्य गर्ने भनेको नियमित बजार अनुगमन हो। हरेक चौपाय काट्नुअघि जिल्ला पशु सेवा कार्यालयबाट स्वास्थ्य जाँच गर्नुपर्ने प्रावधान भए पनि अहिलेसम्म त्यस्तो अभ्यास पाइएको छैन। यसमा प्रशासन र अझ अब स्थानीय तहले ध्यान दिनु जरुरी छ। बजारमा चल्ने सरसफाइ अभियानलाई बस्तुको शुद्धिकरणसँग पनि जोडेर लैजान जरी छ। बाहिर हेर्दा चिटिक्कै परेको भए पनि हामीले प्रयोग गर्ने दैनिक उपभोग्य वस्तु गुणस्तरहीन भयो भने त्यसको अर्थ हुँदैन। त्यसैले बिक्री गर्ने ब्यापारी, खरीद गर्ने उपभोक्ता र नियमनकारी निकाय सबै सचेत तथा चनाखो बन्नु जरुरी छ।

yfxf gu/kflnsfsf]lzv/sf]6 sfp06/af6 lbjf a; ;]jf

विहान	६:१५	बजे काठमाण्डौ (हाइस)
विहान	६:१५	बजे हेटौंडा (फोर्स)
विहान	७:१५	बजे काठमाण्डौ (बस)
विहान	८:00	बजे हेटौडा (बस)
विहान	८:१५	बजे सिमभन्ज्याङ हुँदै काडमाण्डौ (फोर्स)
विहान	९: 00	बजे काठमाण्डौ (मिनीबस)
विहान	९:00	बजे हेटौंडा जम्बो हाइस
विहान	९:४५	बजे काठमाण्डौ फोर्स
विहान	१0:१५	बजे मार्खु, पालुङ हुँदै हेटौंडा (मिनीबर्स)
विहान	१0:१५	बजे काठमाण्डौ(फोर्स)
विहान	१0:३0	बजे हेटौंडा (फोर्स)
विहान	११:१५	बजे काठमाण्डौ (मिनिबस)
विहान	१२:३0	बजे हेटौंडा (बर्स)
मध्यान्ह	१२:३0	बजे काठमाण्डौ (बस)
मध्यान्ह	१:३0	बजे हेटौंडा (मिनीबस)
दिउँसो	१:३0	बजे पालुङ गोगने पकने (मिनीबस)
दिउँसो	१:३0	बजे काठमाण्डौ (फोर्स)
दिउँसो	२:३0	बजे काठमाण्डौ (फोर्स)
दिउँसो	३:00	बजे पालुङबाट मार्खु (बस)
दिउँसो	३:३0	बजे पालुङबाट काठमाण्डौं (बस)

थप जानकारीको लागि नारायणी यातायात दिवा बस सेवा तथा टिकट काउण्टर दामन शिखरकोट इन्चार्ज अरुण लामा ९८५५०७२३२२ र नरेन्द्र अधिकारी ९८५५०७०५६१

dxTjk"0f{6]lnkmf]g gDa/x?

पालुङ एम्बुलेन्स (चालक)	९८१४२०७४०१
आग्रा एम्बुलेन्स (चालक)	९८६०२२३७५५
जनकल्याण उच्च मा.वि.	०५७-६२०३६४
थाहा नगरपालिका कार्यालय	०५७-४०००५६
मत्स्यनारायण मा.वि.	०५७-६२०५१२
ईप्रका पालुङ (प्रमुख)	९८५५०६९४९९
प्रहरी चौकी फाखेल	०५७-६९२५१८
जिल्ला प्रशासन मकवानपुर	०५७-५२०३८८
विद्युत प्राधिकरण पालुङ	०५७-४०००२९

यस कारण आवश्यक छ पर्यटन विश्वविद्यालय

/fdÞj/ sfsL{

राज्यले वास्तवमा पर्यटन भनेकै बुझेको छैन नेपालमा । नबुझेकै कारणले पनि अहिले हामी कमजोर भएका हौं । नेताहरु भाषण गर्दा आर्थिक क्रान्ति भन्छन् । म त आर्थिक क्रान्ति भन्ने शब्द नै गलत ठान्छु । आर्थिक त विकास हो नि । उद्योग बचाउन क्रान्ति हुनु पर्‍यो आर्थिक विकास गर्नु पर्‍यो । व्यवसायिक क्रान्ति भए मात्र आर्थिक विकास हुन्छ । आर्थिक विकासले नै देशमा समृद्धि ल्याउँछ । विना योजना आर्थिक क्रान्ति भन्छन् । राजनीति गर्ने मानिसले यस्तो गलत बोल्नु हुँदैन । नेपालमा पर्यटक नआएर हैन, हामीसंग राम्रो परिचालन र प्रवर्द्धन गर्ने हो भने, विमानस्थल ३/४ ठाउँमा हुनु पर्‍यो । यहाँ प्रशस्तै संभावना छ । पर्यटन मात्रै यस्तो उद्योग हो यसबाट मात्रै नगद आयात गर्छौं । अरु उद्योगबाट नगद आर्जन सकिन्न । नेपालमा यस्ता अरु पनि छन संभावना नेपालमा धार्मिक पर्यटनको झन ठुलो संभावना छ ।

◆ टासी लाक्पा शेर्पा
वरिष्ठ उपाध्यक्ष-टान

हाम्रो देश आफैंमा एउटा पर्यटन विश्वविद्यालय हो । तर यसलाई संस्थागत गर्ने र वैधानिकता दिने काम राज्य पक्ष र व्यवसायीले गर्न नसकेको अवस्था छ । मेरो बुझाईमा यहाँ धेरै विदेशीहरू पढ्न, थेसिस गर्न आउँछन् । उनीहरू यहाँ आउनुको पछाडी हाम्रो प्रकृति, वातावरण र सम्पदा देखेर आएका हुन् । र उनीहरूले सोध कार्य पुरा गरेर आफ्नै देश फर्कन्छन् । हामीले यसलाई संस्थागत गर्ने कुरा गरेनौं, राज्यले यस विषयमा ध्यान दिन सकेन । चीनले त्यो जमानामा ग्रेट वाल बनाउने, हङकङले नानलियन पार्क, ओसिएन पार्क बनाउने, स्वीजरल्याण्ड, थाइल्याण्ड, मलेसिया लगायतका मुलुकले पर्यटकीय गन्तब्यका निम्ति त्यत्तिका ठाउँ बनाउँदा हामीले कल्पनै गर्न नपाउने त हैन । मेरो भनाई र बुझाई केहो भन्दा विश्वमै राम्रो र नमुना पर्यटकीय विश्वविद्यालय नेपालमा बनाउनु पर्छ भन्ने हो । यो मेरो कल्पना हो । यो किसिमको योजना अघि सार्नु पर्छ । हामी सबै नेपाली मिलेर राज्यको ध्यानाकर्षण गराउनु पर्छ । यो संभव छ भन्ने मेरो बुझाई हो । मेरो कल्पनाको पर्यटन विश्वविद्यालय एउटा कोठाभित्र थुनेर सैद्धान्तिक ज्ञान घोकाएर हैन, खुल्ला वातावरणमा अनुभव संगाल्दै सिक्न पाउने खालको होओस । पढ्दा पढ्दै पर्यटनसंग जोडिएका सबै ज्ञान हासिल गर्न सकोस, त्यो किसिमको अनुभव प्राप्त गर्न सक्ने होओस् । नेपालको विषयमा उसको आँखाले देखेरै सिक्दा जहाँ गएर पनि वर्णन गर्न सकोस् । पर्यटकलाई चाहिने सबै किसिमको गतिविधि र विषय त्यहाँ समावेश हुनु पर्छ । कम्तिमा ५० वटा इनडोर आइस क्लाइम्विङ, कम्तिमा ५० वटा स्कि खेल्ने ठाउँ इनडोरमै, स्केटिङ गर्ने ठाउँ, आउटडोर रक क्लाइविङ गर्ने ठाउँ, हाइकिङ, ट्रेकिङ गाइडदेखि एक्सिपिडिसन गाइड, क्यानोनिङ, ऱ्याफ्टिङ, स्काइ फ्लाइङ जस्ता सबै किसिमका पर्यटनसंग सम्बन्धित सबै तालिम त्यस भित्र हुनु पर्छ । त्यहाँ संसारभरीको पर्यटन क्षेत्र कसरी चलेको छ, पर्यटन गुरू योजना कसरी निर्माण गरियो, जस्ता विषयहरू समेटेर विश्व विद्यालय खोल्नु पर्छ । यो किसिमको सिक्ने वातावरण नेपालमै बनाउनु पर्छ । त्यो विश्वविद्यालय नेपालको कुनै पनि कलेज पढ्ने विद्यार्थीले दुई महिना त्यहाँ गएर पढ्नै पर्ने नियम लागु गर्ने र त्यहाँ एउटा विषयमा लाइसेन्स लिएर निस्कनु पर्ने व्यवस्था गर्नु पर्छ । मेरो बुझाइमा एक लाख नेपालीमा पनि पर्यटनको विषयमा राम्रो ज्ञान छैन । यो विश्वविद्यालयको अवधारणा नै नेपालको कुल जनसंख्याको १० प्रतिशतले पर्यटन बारे ज्ञान हासिल गरेको हुनु पर्छ भन्ने हो । त्यसो हुन सके मात्र नेपालले पर्यटन क्षेत्रमा फड्को मार्न सक्छ । यही ज्ञानको माध्यमले अन्तरष्ट्रिय पर्यटक भित्र्याउन सकिन्छ । जसले पर्यटनको बारेमा ज्ञान हासिल गरेको छ, उसले निर्धक्क भएर आफ्नो देशको पर्यटकीय गन्तव्यको बारेमा बोल्न सक्छ । त्यसो हुन सके मात्र राज्यको नीतिबाट पर्यटन तान्न सकियो भन्ने सन्देश जान्छ । नभए अहिले नेपामा आएका पर्यटक विदेशी आफैंले गुगल सर्च गरेर, कुनै व्यक्तिसंग सम्बन्ध , सम्पर्क भएर आएका हुन् । राज्यको नीति नै पर्यटक ल्याउने किसिमको छैन अहिले आठ लाख पर्यटक भित्रिएको कुरा गरेर हामी रमाइरहेका छौं । यत्तिमै हाम्रा नेता मन्त्रीहरू यस्तो देश, उस्तो देश भनेर भाषण गर्ने गर्छन् । हमी व्यवसायी पनि यत्तिमै रमाउनु हाम्रो लागि दुर्भाग्य हो । थाइल्याण्ड दुई करोड पर्यटक भित्र्याउँछ ऊ रमाउन सकेको छैन । चाइनाको एउटा प्रान्त (मुस्ताखाता भन्ने एउटा हिमाल भएको)ले वार्षिक दुई करोड पर्यटक भित्र्याउँछ ऊ रमाएको छैन । हाम्रोमा विश्वको सर्वाच्च शिखर सगरमाथा छ । आठ हजार मिटर भन्दा माथिका आठ वटा हिमाल छ, संसारको सबैभन्दा उचाइमा रहेको सुन्दर तिलिचो ताल छ, तिलिचो वरीपरी घुम्ने जो कोही चकपटक रून्छ त्यहाँको सुन्दरता देखेर । त्यसलाई प्रचारप्रसार गर्न नसकेर, अन्तराष्ट्रिय बजारमा पुऱ्याउन नसकेर पछाडी परेको छ । हाम्रो सरकारी निकाय, संघसंस्थाका प्रतिनिधीहरूमा विदेश जाने र त्यहाँको बारेमा हेर्ने, त्यही नै प्रवर्द्धन होकी भन्ने बुझाइ रहँदै आयो । मैले, पर्यटन बोर्ड र टानमा बारम्बार भन्ने गरेको छु की विदेशमाम गएर दुई तीन करोड खर्च गर्नु छभने, त्यो रकम यहीँ आफ्नै मुलुकमा प्रवर्द्धन गरौं । विदेशका चर्चित ट्राभलर, क्लाइबरहरलाई ल्याएर ठुला ठुला सम्मेलन र महोत्सवहरू गरौं । यसो गर्दा उसको साथमा मिडिया, उसको परिवार, साथिहरू आउँछन् । ऊ एक जनालाई स्पोनसर गरिदिए पुग्छ, अरू पर्यटककै रूपमा आउँछन् । यसले यहाँको प्रचार र प्रवर्द्धन हुन्छ । हामी नेपालीसंग युरोपको मेलामा गएर पर्यटक ल्याउने त्यति ठुलो क्षमता छैन । त्यो किसमको शिक्षा हामीसंग छैन । त्यो किसिमको विज्ञ पनि छैन । त्यसैले पर्यटन विश्वविद्यालय नेपालमा आवश्यक छ । यो काम राज्यले जसरी पनि गर्नु पर्छ । यसका लागि ६०/७० अर्ब खर्च लाग्न सक्छ । यो लगानी गर्ने पैसा नेपालमा आउने पर्यटन भिषा फिको जम्मा पाँच प्रतिशत रकम राज्यले विश्वविद्यालयलाई दिए पुग्छ । १०र१२ अर्व मोडेल तयार पार्न छुट्याए पुग्छ । यतिले त प्रोजेक्ट सुरू भै हाल्छ । राज्यले खास खास भौतिक संरचना बनाउने हो बाँकी संरचना त निजि क्षेत्रले नै बनाउन थाल्छन् । केवलकार, माउण्टेन बाइक सञ्चालनका लागि ठाउँ तयार गर्ने काम राज्यको हो । खुल्ला विश्वविद्यालय भनेको तालिम मात्र दिने हैन की त्यहाँ भित्र पाँचतारे होटेल र रिर्सोटहरू खोल्ने हो । कम्तिमा पनि ३र४ लाख पर्यटकलाई बस्ने खाने व्यवस्था भएका नयाँ पर्यटकीय शहर बनाउने । यसरी विकास गर्न सकिए संसारको नमुना बन्न सक्छ । तर त्यहाँ आवासीय घरहरू निर्माण हुनु भएन । ककनीदेखि नगरकोटसम्म पर्यटन विश्वविद्यालय उपयुक्त काठमाडौंको वरीपरी हेर्दा नगरकोटदेखि ककनीसम्मको रेञ्ज यस्तो सुन्दर छ । पारी हिमाल वारी काठमाडौं शहर देखिन्छ । यो ठाउँ नै युरोपका उत्कृष्ट भनेर प्रचार गरिएका ठाउँ भन्दा सुन्दर छ । केही निकुन्ज, केही गुठीको जग्गा परेका होलान्, केही व्यक्तिका जग्गा होलान तर राज्यले चाह्यो भने संभव छ नि । यो किसिमको योजना बनाएर राज्य अगाडी बढे पुग्छ । यो रेन्जमा ककनीदेखि नगरकोट केवुलकार, माउण्टेन बाइक चलाउन मिल्ने र पर्यटकीय सिटी विकास गर्ने र खुल्ला विश्वविद्यालयका लागि आवश्यक संरचनाहरू निर्माण गरेर संसारका राम्रा प्रोफेसरहरूलाई यहाँ ल्याउन सक्छौं । यहाँ संसरभरीका पर्यटन विषयमा पढ्न चाहने विद्यार्थी ल्याउनु पर्छ । उनीहरू पनि पर्यटक नै हुन् । अहिले हामी हाम्रा छोराछोरीलाई राम्रो पढाउन विदेश पठाइरहेका छौं अव यसको विपरित हाम्रोमा पनि विद्यार्थीहरू आउन सकुन् । यसरी विकास गर्ने हो भने पर्यटन विश्वविद्यालय अत्यन्तै जरूरी छ । हाम्रोमा आठ लाख पर्यटक भित्रिंदा रमाउनु जरूरी छैन । हामीसंग यति धेरै संभावना छ, हाम्रो शिक्षाकै कमजोरीका कारण पछाडी परेका हौं । हाम्रोमा पढाई नभएको पनि हैन । घर भित्र वा बन्द कोठामा घोकाइने सैद्धान्तिक कुराले मात्र सबै ज्ञान हुन सक्दैन । त्यसैले व्यवहारिक शिक्षाका लागि खुल्ला विश्वविद्यालय आवश्यक

बाँकी पृष्ठ ३ मा

यस कारण.... ..

छ । हाम्रो माटो र हावापानी सुहाउँदो र घुलमिल हुन सक्ने किसिमको शिक्षा दिन आवश्यक छ । हिमाली भू-भागमामा शाखा खोलौं नेपाल आफै विश्वविद्यालय हो । यसलाई संस्थागन भएन भन्ने मेरो मान्यता हो । हिमाली भेगम यस्ता थुप्रै स्थलहरू छन् जहाँ स्कि, क्लाइबिङ, क्यानोनिङ, आइसट्रेनिङ, रक क्लाइबिङ गराउन सकिन्छ । त्यस क्षेत्रमा विश्वविद्यालयको शाखा बनाएर राम्रो तालिम दिन सकिन्छ । पोखराका व्यवसायीले हिमाली समथर भूमिमा पर्यटकीय सिटी बनाउनु पऱ्यो भनेको कुरा सञ्चारमाध्यममा पढ्न पाउँदा खुसी लाग्यो । मैले यो विषय पनि सोच्दै आएको कुरा हो । मुस्ताङ, मनाङको एरिया यति राम्रो छ, त्यहाँ हामीले केही गर्न सकेका छैनौं । त्यहाँ हिमाली शहर बनाउने हो भनेदेखि यति राम्रो कि विश्वको नमुना शहर बन्न सक्छ । यस्ता ठाउँहरू नेपालमा थुप्रै छन् । जहाँ विश्वविद्यालयको शाखाहरू खोल्न सकिन्छ । खासगरी पर्यटकलाई कसरी आकर्षित गराउने भन्ने कुरा हामीले योजना बनाउनु पर्छ । आन्तरिक पर्यटकलाई पनि पुर्वकालाई पश्चिम, पश्चिमकालाई पुर्व लैजाने काम गर्न आवश्यक छ । यसका निम्ति प्रत्येक जिल्लालाई वार्षिक एक करोड दिएर एउटा पर्यटकीय गन्तव्य बनाउन लगाउने हो भने पनि धेरै संरचना निर्माण हुन्छ । सरकारले यस्तो किसिमको विकास गर्न नक्सा कोरिदिए पुग्छ, निजि क्षेत्र त्यसको विकास र विस्तारमा दौडिहाल्छ । म संखुवासभाको मान्छे डोल्पा जाँदा राज्यले कस्तो बनाएको रहेछ हेरौं न त भन्दै त्यहाँ पुग्न मन लाग्छ । त्यहाँ पर्यटकको चहलपहल सुरु भए पछि निजि क्षेत्र पनि जुर्मुराउन थाल्छ र खाने, बस्ने घुम्ने साधनहरूको जोहो गर्नतिर लाग्छन् । राज्यले यो किसिम नीति बनाउनु पर्छ । राज्यले वास्तवमा पर्यटन भनेकै बुझेको छैन नेपालमा । नबुझेकै कारणले पनि अहिले हामी कमजोर भएका हौं । नेताहरू भाषण गर्दा आर्थिक क्रान्ति भन्छन् । म त आर्थिक क्रान्ति भन्ने शब्द नै गलत ठान्छु । आर्थिक त विकास हो नि । उद्योग बचाउन क्रान्ति हुनु पऱ्यो आर्थिक विकास गर्नु पऱ्यो । व्यवसायिक क्रान्ति भए मात्र आर्थिक विकास हुन्छ । आर्थिक विकासले नै देशमा समृद्धि ल्याउँछ । बिना योजना आर्थिक क्रान्ति भन्छन् । राजनीति गर्ने मानिसले यस्तो गलत बोल्नु हुँदैन । नेपालमा पर्यटक नआएर हैन, हामीसंग राम्रो परिचालन र प्रवर्द्धन गर्ने हो भने, विमानस्थल ३/४ ठाउँमा हुनु पऱ्यो । यहाँ प्रशस्तै संभावना छ । पर्यटन मात्रै यस्तो उद्याग हो यसबाट मात्रै नगद आयात गर्छौं । अरू उद्योगबाट नगद आर्जन सकिन्न । नेपालमा यस्ता अरू पनि छन संभावना नेपालमा धार्मिक पर्यटनको भन ठुलो संभावना छ । बुद्धको जन्मस्थल लुम्बिनी । यसलाई सहि प्रचार गर्ने हो भने नेपालको पर्यटन क्षेत्र यसैले कभर गर्छ । संसार भरीका बुद्धिष्ट यहाँ आउँछन् । यसलाई हिमालदेखि तराईका भुभाग समेटेर मिनी लुम्बिनी बनाउन आवश्यक छ । एयरपोर्टकै नजिक पनि मिनी लुम्बिनी बनाउनु पर्छ । यस्तो खालको सन्देश दिन सके धार्मिक पर्यटनको लागि नेपाल असाध्यै राम्रो देखिन्छ । अहिले नेपालमा आउने पर्यटक खास गरेर पहाड चढेर हिमाल हेर्ने पर्यटक आउने गरेका छन् । यहाँ मनोरञ्जन गर्छु, होलिडे मनाउन नेपाल जान्छु भन्ने पर्यटक छँदै छैन । यहाँ आउने कुल पर्यटकको २० प्रतिशत त कुटनितिज्ञ नै हुन् । बाँकी पर्यटक पनि ९० प्रतिशत बढी पहाड चढेर हिमाल हेर्न आउँछन् । थोरै मात्र संस्कृतिसंग सम्बन्धित पर्यटक आउने गरेका छन् । त्यसलाई प्रचार गर्न धार्मिक पर्यटनमा बुद्धिष्ट पहिलो नम्बरमा आउन सक्छ । हामीसंग जे संभाव छ त्यो हेर्नु पर्छ । माउण्टेनियरिङ हाम्रो पर्यटकीय गहना हामी माउण्टेनिरिङमा सफलता पाउन सक्छौं । संसारका जुनसुकै ठाउँमा नेपाली माउण्टेनियर्सको सम्मान छ । तर विडम्बना नेपालकै माउण्टेनियर्सहरूलाई सरकारले संरक्षण गर्न सकेको छैन । २१ पटक सगरमाथा आरोहण गर्ने आप्पा शेर्पा अहिले अमेरि कामा बस्छन्, ६ पटक आरोहण गर्ने लाक्पा डोल्मा शेर्पा अमेरिकामा बस्छन्, शेर्पा भएर हिमाल चढेका तेन्जिङ शेर्पाका सबै सालिकदेखि विभिन्न संघ संस्था भारतको दार्जलिङमा छ ।

अझै पनि देशमा नामुद आरोहीहरू छन्, तिनिहरू समस्यामा गुज्रिहँदा पनि राज्यले देख्दैन । आङरिता शेर्पा यहीँ छन् । जसलाई विश्वभरी स्नोलियोपार्ड भनेर चिन्छन् । सरकाले विहान बेलुका एक छाक खाना दिन सकेको छैन उनलाई । बुढेसकालमा काम गर्न सक्दैनन् । उमेरमा संसार भरी नाम फैलाए, पैसा कमाउन सकेनन् । अहिले ति व्यक्ति बौद्ध तिर हिँडिरहेका हुन्छन् । उनलाई र ाज्यले देखेकै छैन । उनलाई अमेरिकाले लैजान नचाहेको हैन । उनी आफैं जान मानेनन् । मेरै परिवारमा मेरो दुई जना दाजु मध्य एक जना संसारमा १४ वटा आठहजार मिटर भन्दा माथिका हिमाल माध्ये पहिलो एसियन १४औं पिक समिटर हुन् । मेरै दाई योङग्यस्ट १४ औं पिक समिटर पनि हो । एउटा दाइले १४ वटा हिमाल चढ्ने पहिलो साउथ एसियन हुन सफल हुनुभयो मिङमा शेर्पा । अर्को संसारको १४ वटा हिमाल ३०/३१ वर्षको उमेरमा चढेर सबैभन्दा कान्छो आरोहीको नाम दर्ज गर्नु भयो दावा शेर्पाले । हामी त परिवार मिलेर व्यापार गऱ्यौं र चलिरहेका छौं । उल्टै दुई तीन सय जनालाई रोजगारी पनि दिएका छौं । तर राज्यले अहिलेसम्म यो प्रकारको मान्छे पनि यहीँ छन् है भनेर कहीँ खोजेको छैन । उहाँहरू फष्ट ब्रदर इन द वर्ल्ड पनि हो । एउटै आमाबाबुले जन्माएको पहिलो दाजुभाई आरोही । न्याशनल जियोग्राफीमा लेखिएको छ, विदेशका विभिन्न म्यागजिनहरूमा लेखिएको छ तर नेपालमा चाहीं छैन । यहाँ पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने हो भने माउण्टेनियर्सलाई चिन्नु पर्छ । माउण्टेनियर्स नै नेपालको किङ हो पर्यटनमा । एक पटक सगरमाथा चढ्दा ऊ एक्लै चढ्दैन । उसले दुई तिन जना विदेशीलाई संगै चढाएको हुन्छ । त्यो विदेशी एक जनाले राज्यलाई ११ हजार डलर रोयल्टि तिरेको हुन्छ । उसले ३०/४० हजार डलर लिएर यो देशमा खर्च गर्छ । यो सबै गराउने आरोहीको यहाँ कुनै लेखा जोखा छैन । यो देशको गहना भनेकै आरोही हो ।

(लेखक कार्कीले शेर्पासंग कुराकानीमा आधारित)

स्थानीय तह कमजोर बन्ने खतरा

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग गठनमा ढिलाइ हुँदा आगामी आर्थिक वर्ष पनि बजेट बाँडफाँटमा गत वर्षकै समस्या दोहोरिने आशंका बढेको छ । मन्त्रिपरिषद्ले गत भदौ १४ गते नै आयोग गठन गर्ने निर्णय गरे पनि सरकारले संवैधानिक व्यवस्थालाई लत्याउँदै आयोग गठनमा दुई वर्ष ढिलाइ गरिसकेको छ। आयोगका लागि आवश्यक ऐनसमेत संसद्बाट शुक्रबार पारित भइसकेको छ तर आयोग गठनप्रति सरकार गम्भीर नदेखिएको विज्ञहरु बताउँछन्।

अर्थशास्त्री डा. शंकर शर्माले संविधान जारी भएयताको लामो समयसम्म पनि सरकार वित्त आयोग गठनमा गम्भीर नदेखिएको बताए । 'संसद्बाट पारित ऐन राष्ट्रपतिबाट हस्ताक्षर भई राजपत्रमा प्रकाशन हुनुपर्छ, यसले पनि झन्डै एक महिना लेला । संवैधानिक परिषद्को बैठक बस्नुपऱ्यो र अध्यक्ष तथा सदस्यहरु सिफारिस गर्नुपऱ्यो', उनले भने, 'राजनीतिक भागबन्डाका कारण लम्बिन सक्छ, अझ संघीय र प्रदेशिक सरकारको निर्वाचन मुखमा छ। यसले पनि तत्काल आयोगतर्फ ध्यान जाने सम्भावना कम छ ।'

डा. शर्माले निर्वाचनपछि मात्रै आयोग गठन प्रक्रिया अघि बढाए आगामी वर्षका लागि पनि बजेट बाँडफाँटको काम गत वर्षकै नियतिमा हुने आशंका व्यक्त गरे । आयोग गठन गर्न राष्ट्रपतिको हस्ताक्षर र राजपत्रमा प्रकाशित गर्नु नपर्ने र संविधानलाई आधार मानेर अघि बढ्न सकिने उनको सुझाव छ । स्थानीय तह पुनःसंरचना आयोग गठन भए पनि यसअघि त्यसका लागि कार्यालय खोज्दा र कार्यालय निर्माण हुँदा झन्डै पाँच महिना लागेको थियो। उनले थपे, 'पुनः संरचना आयोगकै हालत भयो भने अर्को असार सम्म कार्यालयको व्यवस्थापन र अन्य तयारीमै नयाँ आर्थिक वर्ष सुरु हुन पनि सक्छ।'

आयोग गठन गर्न ढिलाइ भएको भन्दै चैत २८ गते नै सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर भएको थियो। रिट निवेदकद्वय सन्तोष दंगाल र यज्ञप्रसाद खतिवडाले राष्ट्रपति कार्यालय, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, संवैधानिक परिषद्हरुलाई विपक्षी बनाएर रिट दायर गरेपछि मन्त्रिपरिषद् बैठकले भदौ दोस्रो साता आयोग गठन गर्ने निर्णय गरेको थियो।

संविधानको धारा ६० को उपधारा २ मा नेपाल सरकारले संकलन गरेको राजस्व संघ, प्रदेश र स्थानीय तहलाई न्यायोचित वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाउने किटान गरिएको छ। तर, वित्त आयोग नबनेकै कारण चालु आर्थिक वर्ष उक्त व्यवस्थाअनुरूप बजेट बाँडफाँट हुन सकेको थिएन। आयोग नहुँदा मुलुक संघीयता कार्यान्वयनमा गए पनि बजेट तथा अधिकार केन्द्रीकृत गर्ने प्रयास भएको र बजेट विनियोजन जथाभावी भएको विज्ञहरूले टिप्पणी गरेका थिए।

संविधानको धारा ६० को उपधारा ५ मा उल्लेख भएअनुसार प्रदेशले नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान र आफ्नो स्रोतबाट उठ्ने राजस्वलाई मातहतका स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता र राजस्व क्षमताका आधारमा वितरण गर्नुपर्छ। उपधारा ७ अनुसार संघ, प्रदेश र तहबीच राजस्वको बाँडफाँट गर्दा सन्तुलित र पारदर्शी हुनुपर्छ। अहिलेसम्म प्रदेशको निर्वाचन नभएको र त्यसपछिका सबै काम बाँकी रहेकाले पनि यी काम हुन सकेका छैनन्।

सरकारले संवैधानिक व्यवस्थालाई लत्याउँदै आयोग गठनमा दुई वर्ष ढिलाइ गरिसकेको छ। उपधारा ३ मा प्रदेश र स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने वित्तीय हस्तान्तरणको परिमाण राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको सिफारिसबमोजिम हुने भनिएको छ। वित्तीय संघीयता विज्ञ डा. खिमलाल देवकोटाले आयोग नभएरै चालु आर्थिक वर्षमा स्थानीय तहमा जाने बजेट वैज्ञानिक, व्यवस्थित, न्यायोचित र पारदर्शी हुन नसकेको बताए । उनले भने, 'आयोगको गठन समयमै नभएकाले प्राकृतिक स्रोत र साधनमा पनि यतिका विवाद भए तर अबको आर्थिक वर्षमा यस्तो गल्ती सरकारले दोहोऱ्याउन हुँदैन।'

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले संघीय सञ्चित कोषबाट संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच राजस्व बाँडफाँट गर्ने सम्बन्धमा विस्तृत आधार र ढाँचा निर्धारण गर्नेछ। संघीय सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने समानीकरण अनुदान सम्बन्धमा सिफारिस गर्ने, प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँटसम्बन्धी विषयमा संघ र प्रदेश, प्रदेश र प्रदेश, प्रदेश र स्थानीय तह तथा तहतहबीच उठ्न सक्ने सम्भावित विवादका विषयमा अध्ययन/अनुसन्धान गरी निवारणका लागि सुझाव दिनेजस्ता ९ वटा काम, कर्तव्य र अधिकार संविधानको धारा १५१ मा तोकिएको छ।

'सरकारको कमजोरीका कारण आयोग गठनमा ढिलाइ हुँदा स्थानीय तह कमजोर भएका छन्, सही अभिभावक नपाउँदा अलमलमा छन्', चालु आवमा जथाभावी अनुदान बाँडेर गलत नजिर बसाएको भन्दै डा. देवकोटाले थपे, 'बजेटमा ससर्त र समानीकरण अनुदान मात्र विनियोजन गरियो तर विशेष र समपूरक अनुदान दिइएन। आयोगले यी सबै अनुदान वितरणको मापदण्ड बनाउँथ्यो।' संविधानमा अध्यक्षसहित बढीमा पाँच सदस्यीय आयोग गठन गर्ने व्यवस्था छ।

-गोपीकृष्ण ढुङ्गाना

'थाहा' पिछडीएको क्षेत्रमा परेन

◆ विकास समाचारदाता

पिछडिएको क्षेत्र भन्नासाथ हामी कर्णालीका ५ सहित ९ जिल्ला सम्झन्छौं । तर, अब यसको परिभाषा विस्तारित भएको छ । सरकारले हालै मात्र प्रदेशगत रुपमा पिछडिएको क्षेत्र तोकेको छ, जसमा ५७ स्थानीय तह परेका छन् । प्रदेशसभा सदस्य समानुपातिक निर्वाचन निर्देशिका, २०७४ अनुसार हरेक प्रदेशको समानुपातिक उम्मेदवारको बन्दसूची बुझ्दाउँदा पिछडिएको क्षेत्रलाई जनसंख्याको आधारमा समेट्नुपर्छ ।

साथै दलहरूले पाएको सिटमा महिला, समावेशी समूहसँगै अल्पसंख्यक तथा पिछडिएको क्षेत्रबाट प्रतिनिधित्व गराउनुपर्छ । आयोगले सिट घोषणा गर्दा नै यसको संख्या तोकिनेछ । हरेक प्रदेशमा अल्पसंख्यक तथा पिछडिएको क्षेत्रको जनसंख्याको प्रतिशत फरक(फरक छ । प्रदेश १ र २ मा अल्पसंख्यकको जनसंख्या धेरै छ भने पिछडिएको क्षेत्र थोरै छ । तर, प्रदेश ६ र ७ मा पिछडिएको क्षेत्र धेरै छ भने अल्पसंख्यक कम छन् ।

sg sg xg\lk5l8Psf]lfḩ <

सरकारले देशभरका ५७ स्थानीय तहलाई पिछडिएको क्षेत्र घोषणा गरेको छ । जस अनुसार प्रदेश १ मा संखुवासभाको भोटेखोला र पाँचथरको तुम्वाये गाउँपालिका पिछडिएको क्षेत्रमा परेको छ । प्रदेश २ मा सर्लाहीको धनकौल, बसबरिया र बिष्णु गाउँपालिका तथा रौतहटको राजपुर नगरपालिका पिछडिएको क्षेत्रमा परेको छ ।

प्रदेश ३ मा सिन्धुलीको हरीहरपुरगढी र मरिण गाउँपालिका, प्रदेश ४ मा मुस्ताङको लोमान्थाङ र ५ मा बाँकेको तरैनापुर गाउँपालिका पिछडिएको क्षेत्रमा परेका छन् । प्रदेश ६ मा ३० वटा र प्रदेश ७ मा १७ वटा स्थानीय तह पिछडिएको क्षेत्रमा परेका छन् ।

चाडवाडको समयमा कानूनले बन्देज लगाएका
मदिरा सेवन, जुवा तास नखेलाऔं /नखेलौं ।

स्थानीय तह र प्रदेशलाई २५/२५ प्रतिशत

रोयल्टी, केन्द्रलाई ५० प्रतिशत मात्र

◆ विकास समाचारदाता

प्राकृतिक स्रोतको रोयल्टी बापतको २५ प्रतिशत रकम अब स्थानीय तहले पाउने भएको छ । मूल्य अभिवृद्धि कर (भ्याट) र अन्तःशुल्कको रकममा भने स्थानीय तहलाई १५ प्रतिशतमै मात्र सीमित गरिएको छ ।

व्यवस्थापिका-संसदले अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापनसम्बन्धी विधेयक पारित गर्दै स्थानीय तहलाई सबै प्रकारका प्राकृतिक स्रोतको रोयल्टीको २५ प्रतिशत हिस्सा रहने व्यवस्था गरेको हो । स्थानीय तहसँगै प्रदेशले पनि प्राकृतिक स्रोतको रोयल्टी रकममध्ये २५ प्रतिशत नै हिस्सा पाउनेछन् । यसरी अब केन्द्र सरकारको कोषमा ५० प्रतिशत रोयल्टी मात्र जम्मा हुनेछ ।

पारित विधेयक अनुसार अब स्थानीय तहले पर्वतारोहण, विद्युत, खानी तथा खनिज र पानी तथा अन्य प्राकृतिक स्रोतको रोयल्टीको २५ प्रतिशत हिस्सा पाउनेछन् । सरकारले मूल विधेयकमा यस्तो रोयल्टी स्थानीय तहलाई ५ प्रतिशत मात्र दिन प्रस्ताव गरेको थियो । तर, संसदले सरकारको प्रस्ताव अस्वीकार गर्दै रोयल्टीको हिस्सा २५ प्रतिशत पुर्याएको हो । सरकारले प्रदेशलाई पनि १० प्रतिशत रोयल्टीको प्रस्ताव गरेको थियो । संसदले भने प्रदेशले समेत स्थानीय तहसरह नै २५ प्रतिशत पाउने गरी विधेयक पारित गरेको छ । मूल विधेयकमा प्रस्तावित केन्द्र सरकारले पाउने ८५ प्रतिशत रोयल्टी अब ५० प्रतिशतमा सीमित भएको छ ।

बाखालाई स्वीमिङ पुल

◆ प्रताप विष्ट

मकवानपुरमा बाख्रापालक कृषक र संस्थाहरूले 'स्विमिङपुल' (डिपिङ ट्याक) बनाउन थालेका छन् । जिल्लामा २० वटा स्विमिङपुल बनिसकेका छन् । पशुसेवा कार्यालय मकवानपुरले पुल निर्माणका लागि प्रत्येकलाई २० हजारको दरले चार लाख रूपैयाँ अनुदान सहयोग गरेको कार्यालय प्रमुख रामप्रकाश प्रधानले बताए । मकवानपुरगढी-३ मक्रान्चुलीमा क्रियाशील एउटा सहकारी संस्थाले पशुसेवाको सहयोगमा बाख्रारबोकाका लागि स्विमिङपुल निर्माण गरेको हो ।

गाउँमा पालिएका बाख्रा र बोकाका लागि प्राविधिक दृष्टिले उपयोगी सुविधासम्पन्न 'स्विमिङपुल' बनेको हो । उक्त स्विमिङपुलमा गाउँका बाख्रा, बोका, पाठापाठीलाई पौडी खेलाउने गरिन्छ । ती चौपायाका शरीरबाट जुम्रा, किर्ना र उपियाँजस्ता बाह्य परजीवी हटाएर शारीरिक विकासमा सहयोग गर्न फरक-फरक औषधिमिश्रित पानी राखिएको स्विमिङपुलमा बाख्रा र बोकाहरूलाई चुर्लम्म डुबाउने गरिएको छ । औषधिमिश्रित पुलमा बाख्रा र बोका एवं पाठापाठीहरूलाई डुबाएपछि तिनीहरु स्वस्थ र फुर्तिलो हुने गर्छन् । यस्तो गर्दा चौपायामा भएका बाह्य परजीवी हट्छन् । प्राविधिक भाषामा यसलाई डिपिङ भन्ने गरिन्छ । डिपिङ गर्ने उक्त स्थानलाई 'डिपिङ ट्यांक' भनिन्छ । उक्त ट्यांक झट्ट हेर्दा मानिसले प्रयोग गर्ने स्विमिङपुलझैं देखिन्छ । बाख्रापालक कृषक र सहकारी संस्थाहरूले बाख्रा, खसी र बोकामा लाग्ने किर्ना र जुम्रालगायत रोगहरूबाट बचाउन डिपिङ ट्यांक अर्थात् स्विमिङ पुल निर्माण गरिएको हो । खसी, बाख्रा, पाठापाठीलाई डिपिङ ट्यांक गर्दा बाह्य परजीवीको सहन क्षमता न्यून गर्ने उद्देश्यले फरक प्रकारका औषधिमिश्रित पानी प्रयोग गर्ने गरिएको छ । मालाथिन, नोभान र लाइजटिक औषधि पानीमा घोलेर डिपिङ ट्यांकमा चौपायालाई पालैपालो डुबाउने गरिन्छ । 'डिपिङ ट्यांक पार गरेपछि मात्र चौपाया बाहिर निस्कन सक्छ ।

डिपिङ गरेपछि चौपाया मानसिक र शारीरिक तनावमा रहने भएकाले उनीहरूलाई कम्तीमा एक साता तनावमुक्त अवस्थामा राख्नुपर्छ,' प्रधानले भने, ' खसी र बाख्रालाई स्विमिङपुलमा डुबाएपछि शरीरका बाहिरी भागमा रहेका परजीवीहरु सबै मर्छन् ।' स्विमिङपुलमा डुबाएपछि खसी र बाख्रालाई जुका र नाम्लेजस्ता आन्तरिक परजीवी हटाउन औषधि खुवाउने गरिन्छ । उक्त कार्यलाई प्राविधिक भाषामा 'ड्रेन्चिङ' भनिन्छ ।

उक्त कार्यक्रमअन्तर्गत प्राजिक्विन्टल, फेभेन्डाइजोल र अक्सिक्लोजानाइड औषधि खुवाएर आन्तरिक परजीवी हटाउने प्रयास गरिने पशु प्राविधिकहरूले बताए । गत आवमा पशुसेवा कार्यालयले बकैया गाउँपालिकाको धियालमा ५ वटा, मकवानपुर गढी गाउँपालिका ५ र थाहा नगरपालिकामा ५ वटा र ५ वटा ५० वटाभन्दा बढी बाख्रा पालेका कृषकहरूलाई स्विमिङपुल निर्माण गर्न सहयोग गरेको थियो । मकवानपुरमा बाख्रापालक कृषकका संख्या बर्सेनि बढ्दो छ । जिल्लामा ८८ वटा बाख्राका फार्महरु छन्

पर्यटकीय केन्द्रै बन्दै इन्द्रसरोवर

◆ विकास समाचारदाता

मकवानपुरको इन्द्रसरोवर गाउँपालिकामा पर्ने कुलेखानी (इन्द्रसरोवर ताल)मा पाइडल डुङ्गा संचालनमा आएसंगै अर्यटकहरू आउनेत्र, म बढेको छ । अहिले इन्द्रसरोवरमा दिनहुँ आन्तरिक एवं वाह्य पर्यटकको गन्तव्य बन्दै गएको छ । स्थानीयावासीले संख्या बढेको स्थानीय व्यवसायीले बताए । इन्द्रसरोवर क्षेत्रमा पर्यटकलाई आकर्षित गर्ने उद्देश्यले तत्कालीन जिविस मकवानपुरले ४ वर्षअघि १३ लाखको लागतमा २ वटा इन्जिन मोटर बोट खरिद गरी सरोवरका मत्स्य व्यवसायी संघलाई उपलब्ध गराएको थियो । नेपाल विद्युत् प्राधिकरणले असुरक्षा र सरोवरका माछाहरु मर्नेलगायतका कारण देखाएर

डुंगा सञ्चालनमा ल्याएपछि इन्द्रसरोवरमा तालमा पर्यटक आकर्षित भएका हुन् । इन्द्रसरोवरमा डुंगामा सयर गर्न काठमाडौं, हेटौंडा तथा विरगञ्जदेखि आउने गरेका छन् । विशेषगरी शुक्रबार र शनिबार आन्तरिक पर्यटकको भीड लाग्ने गरेको छ । इन्द्रसरोवर गाउँपालिका १ ले पर्यटकलाई आकर्षित गर्ने उद्देश्यले दुई थान पाइडल बोट (डुंगा) खरिद गरेको छ । सरोवरमा पाइडल बोट सञ्चालन गरेपछि डुंगा चढनेको संख्या हवात्तै बढेको उनले बताए । सरोवरमा अहिले पानीको सतह पनि माथिसम्म छ ।

एउटा पाइडल बोटमा चार जनासम्म चढेर सयर गर्न मिल्छ । सरोवरमा पाइडल बोटमामात्र होइन काठका चालीस वटा डुंगा सञ्चालनमा छन् । भदौको अन्तिमसातादेखि डुंगा सयर गर्न आउनेको मोटर बोट चल्न रोक लगायो । ती मोटर बोट उपयोगविहीन अवस्थामा छन् । काठको डुंगा र पाइडलबाट चल्ने बोटलाई भने प्राधिकरणले अवरोध पुऱ्याएको छैन, वडाध्यक्ष वाइवाले भने ।

काठको डुंगामा एक घण्टा सरोवरमा घुम्ने व्यक्तिलाई ५ सय रूपैयाँ लिने गरिएको छ । पाइडल बोटमा हजार रूपैयाँ लिने सोचमा छौं तर दर तोकिसकेका छैनौं उनले भने । मार्खुस्थित सरोवरमा मज्जा लिनका लागि हेटौंडा, काठमाडौं र वीरगन्जबाट पर्यटकहरु आउने गरेका छन् ।

ती दुई दिन मार्खुमा रहेका होटल भरिभराउ हुने गरेका छन् । ७ किलोमिटर लम्बाइ र ३ सय मिटर चौडाइ रहेको उक्त सरोवरको सैनिक इलाका क्षेत्रमा डुंगा चलाउन पाइँदैन ।

भिमफेदीमा सडक निर्माणमा तिव्रता

फोटोः भिमफेदी गाउँपालिका अध्यक्ष हिदम लामाको फेसबुकवालबाट ।

◆ विकास समाचारदाता

मकवानपुरको भीमफेदी गाउँपालिकाको विभिन्न स्थानमा विकास निर्माणको कामले तीव्रता पाएको छ । केही दिनअघिदेखि गाउँपालिका कार्यालयले नयाँ सडकको ट्र्याक खोल्ने तथा पुरानो सडकको स्तरवृद्धि गर्ने कार्यलाई तीव्र रूपमा अघि बढाइएको छ ।

गाउँपालिका कार्यालयले भीमफेदी वडा नम्बर ९ को सिन्किखाडलदेखि बर्देउसम्म पुग्ने ९ किलोमिटर सडक निर्माण गरेको छ । जसमा गाउँपालिकाले २० लाख रूपियाँ खर्चिसकेको भीमफेदी गाउँपालिकाका अध्यक्ष हिदम लामाले जानकारी दिए । नयाँ बाटो निर्माण भई ९ नम्बर वडाको वर्देसम्मै गाडी पुग्न थालेपछि त्यहाँका स्थानीय हर्षित भएका छन् । बर्देउमा उत्पादित तरकारी तथा अन्न बेच्नको लागि बजार ल्याउन निकै कष्ट बेहोरिरहेका स्थानीय कृषक निकै खुसी रहेका छन् । भरियालाई महङ्गो भाडा तिराएर बजारमा तरकारी बिक्रीका लागि ल्याउन बाध्य किसानहरू घरमा तरकारी बोक्ने गाडी पुगेपछि निकै खुसी भएको अध्यक्ष लामाले बताए ।

त्यसैगरी गाउँपालिका र डिभिजन सडकको संयुक्त लगानीमा भीमफेदी-कोगटे-सिस्नेरी सडक पनि स्तरोन्नतिको साथै नयाँ टूयाकसमेत खोलिसकिएको छ । नयाँ करिब तीन किलोमिटर टूयाक खोलेर भीमफेदी कोगटेको दुरीसमेत घटाइएको भीमफेदी गाउँपालिका-५ का वडा अध्यक्ष जार सिं लामाले जानकारी दिए । भीमफेदी गाउँपालिकाले चालु आर्थिक वर्षमा सडक निर्माण तथा स्तरोन्नतिको लागि करिब सात लाख रूपियाँ खर्चने योजना रहेको बताइएको छ । भीमफेदी गाउँपालिकाले पूर्वाधार तथा सामाजिक विकासको लागि मात्र १५ करोड रूपियाँ बिनियोजन गरेको गाउँपालिका अध्यक्ष लामाले जानकारी दिए ।

चालु आर्थिक वर्षमा भीमफेदीमा करिब ४० किलोमिटर सडकको नयाँ टूयाक खोल्ने योजना रहेकोसमेत उनले बताए । मकवानपुरका अन्य स्थानीय निकायले विकास निर्माणको काम सुरू नगसरिसकेको अवस्थामा भीमफेदी गाउँपालिकाले भने आर्थिक वर्ष सुरू भएको तीन महिना नबित्दै धमाधम विकास निर्माणको कामलाई अघि बढाएको छ । 'हामी नमूना काम गरेर देखाउन चाहन्छौं' गाउँपालिका अध्यक्ष लामाले भने-'बोलेर मात्र हैन काम गरेरै देखाउने भनेर हामी खटिरहेका छौं ।' विभिन्न स्थानमा सडक निर्माणको क्रममा गाउँपालिका अध्यक्ष लामा आफैं पुगेर अनुगमन तथा निर्देशन दिइरहेका छन् ।

सातौ पटक म्याद थप

◆ विकास समाचारदाता

मकवानपुरको सानुटारमा निर्माणाधीन कुलेखानी तेस्रो जलविद्युत् आयोजनाको निर्माण कम्पनीको म्याद सातौँपटक ६ महिनाका लागि थप गरिएको छ । विद्युत् प्राधिकरणले 'यो अन्तिम म्याद हो' भन्दै निर्माण कम्पनीलाई समयमै काम सक्न सचेतसमेत गराएको छ ।

नेपाल विद्युत् प्राधिकरणको बैठकले सिभिल वर्कको ठेक्का लिएको सिनो हाइड्रो कम्पनीलाई निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न म्याद थप गरेको हो । स्वदेशी लगानीमा निर्माणाधीन कुलेखानी तेस्रो जलविद्युत् आयोजनाको निर्माण कार्य करिब ८७ प्रतिशत सकिएको छ । निर्माण कार्यमा ढिलाइ हुँदा लगानी बढ्दै गएको छ । आयोजना निर्माणमा करिब ५ अर्ब रकम खर्च हुने अनुमान छ । ०६४ चैतदेखि काम सुरू गरिएको आयोजना ०६८ मा सम्पन्न गर्ने गरी सम्झौता गरिएको थियो ।

पटक-पटकको म्याद थपसँगै लागत करिब २ अर्ब बढ्ने अनुमान छ । कुलेखानी ३ को सुरू निर्माण लागत २ अर्ब ४३ करोड अर्थात् प्रतिमेगावाट १७ करोड ३६ लाख रूपैयाँ थियो । अहिले लागत बढेर ४ अर्ब ६३ करोड अर्थात् प्रतिमेगावाट ३१ करोड रूपैयाँ पुगेको छ । ४४ महिनामा काम सम्पन्न गर्ने लक्ष्य लिएर सुरू गरिएको आयोजना ९० महिना बितिसक्दा पनि सम्पन्न हुन सकेको छैन ।

कुलेखानी ३ को वार्षिक सरदर ४० दशमलव ६५ मेगावाट आवर विद्युत् उत्पादन गर्ने क्षमता छ । 'साउनसम्म आयोजनाको निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न म्याद थप गरिएको थियो,' कुलेखानी ३ का आयोजना प्रमुख सुभाषकुमार मिश्रले भने ।

;xsf/L ;dfrf/

● विकास समाचारदाता

चेतनशिलको १३ औं साधारणसभा

साधारणसभा । फोटोः विकास

पालुङ जेसिज हलमा सम्पन्न गरिएको छ । सभामा संस्थाका अध्यक्ष कविता विष्टले बार्षिक प्रतिवेदन र नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरेकी थिइन् । महिला तथा बालबालिका कार्यलय हेटौडाका प्रमुख विष्णु लामिछानेको प्रमुख आतिथ्यता रहेको सभामा संस्थाका सचिव, कोषाध्यक्ष, लेखा समिति संयोजकको प्रतिवेदन पनि प्रस्तुत गरिएको थियो ।

कार्यक्रममा सहकारीको उत्तरोत्तर प्रगतिको शुभकामाना व्यक्त गर्दै अतिथिहरूले चेतनशिल सहकारीले महिलाको नेतृत्व,चेतना अभिवृद्धि तथा सशक्तिकरणलाई जोड दिएरबोलेका थिए ।

कार्यक्रममा बोल्दै पालुङ बहुउद्देश्यीय सहकारीका संस्थाका अध्यक्ष ढकालले संस्थाको प्रगति र दिगोपनाको स्थायित्व कायम् रहोस भनी आफ्ना शेयर सदस्य तथा अन्य सहयोगी समूह लगायत संस्थागत नातालाई जोड दिएर अगाडि बढे संस्थाप्रतिको विश्वास र ममता बढ्ने बताए । सञ्चालक समिति अध्यक्ष कविता विष्टको सभाध्यक्षतामा भएको सभामा राजनैतिक दलको तर्फबाट राष्ट्रिय जनमोर्चा जिल्ला अध्यक्ष लक्ष्मण विष्ट, सहकारीको तर्फबाट पालुङ बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्थाका अध्यक्ष बिमलकुमार ढकाल, जनकल्याण माविबाट सानोभाइ कार्की,थाहा अभियान्ता फर कसोचबाट जयन्ति रायमाझी लगाएतले बोलेका थिए । कार्यक्रमको अन्त्यमा अतिथिहरूलाई प्रमुख अतिथि लामिछानेले मायाको चिनो प्रदान गरेका थिए ।

लालीगुराँसको १५ औं साधारणसभा

थाहा नगरपालिका वडा नम्बर १ मा रहेको लाली गराँस महिला वहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि. को १५ औं वार्षिक साधारणसभामा सम्पन्न भएको छ ।

महिला तथा बालबालिका कार्यालय प्रमुख विष्णु कुमारी लामिछानेको प्रमुख आतिथ्यमा भएको सभामा सहकारीकी अध्यक्ष रिता प्रधानले वार्षिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गरेकी थिइन् । साधारणसभामा उद्घाटनको अवसरमा प्रमुख अतिथि लामिछानेले महिलालाको जीवनस्तर उकास्ने होस् वा महिलासगं सम्बन्धीत मुद्दाहरूमा महिला सहकारीहरूले पुऱ्याएको योगदानको कदर गरेकी थिइन् ।

पछिल्लो समय महिलाहरुको सभागिता सहकारीकै माध्यमबाट बलियो बन्दै गएको उल्लेख गरिन् । साधारणसभाले सचिवको प्रगती प्रतिवेदन तथा कोषाध्यक्षको आर्थिक प्रतिवेदन पनि पास गरेको छ । संस्थाकी अध्यक्ष रीता प्रधानको सभाध्यक्षतामा सभा भएको थियो ।

बज्रवाराही बचतको ८ औं साधारणसभा

बज्रवाराही बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाको ८ औं साधारण सभा शनिबार वज्रबाराहीमा सम्पन्न भएको छ । थाहा नगरपालिका वडा नं. ६का वडा अध्यक्ष शशिधर सुवेदीको प्रमुख आतिथ्यतामा भएको कार्यक्रममा संस्थाका अध्यक्ष फणिन्द्रनाथ सुवेदीले संस्थाको वार्षिक प्रतिवेदन तथा नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरेका थिए ।

आर्थिक वर्ष २०७३०७४ मा कुल ३ करोड ४९ लाख ५१ हजारको कारोबार गरेको संस्थाको खुद मुनाफा ४ लाख ८३ हजार ५ सय ३ रुपैया ६४ पैसा रहेको छ । १ करोड ३ लाख ९५ हजार ९ सय शेयर पूँजी भएको संस्थाले आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ सम्म १ करोड ५० लाख शेयर पूँजी बनाउने लक्ष्य लिएको संस्थाको अध्यक्ष सुवेदीले बताए । साधारण सभाको अवसरमा संस्थालाई अतुलनीय योगदान गरेको भन्दै सदस्यहरु वसन्त सुवेदी, खड्गबहादुर बलामी र पुण्यराज बलामीलाई सम्मान गरिएको थियो भने संस्थामा १ हजार कित्ता शेयर खरिद गर्ने शेयर सदस्यहरूलाई शेयर प्रमाण पत्र वितरण गरिएको छ ।

साधारण सभामा साना किसान कृषि सहकारीको केन्द्रिय समितिका लेखा संयोजक महेश्वर सुवेदी, जिल्ला सहकारी संघका संचालक तथा पालुङ बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्थाका अध्यक्ष विमल कुमार ढकाल, मकवानपुर बचत संघको संचालक सदस्य विमला गोपाली लगायत विभिन्न सहकारी तथा संघ संस्थाका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरुको उपस्थितिहरूले शुभकामना मन्तव्य व्यक्त गरेका थिए । मन्तव्यको क्रममा वक्ताहरूले थाहानगरमा सहकारीमार्फत् आर्थिक समृद्धिमा योगदान पुगेको बताएका थिए ।

वागेश्वरीको १३ औं साधारणसभा

थाहा-३ को बागेश्वरी सामुदायिक वन उपभोक्ता समतिको १३ औ साधारण सभा सम्पन्न भएको छ । उक्त सामुदायिक वन उपभोक्ता समतिका अध्यक्ष दिनेश बिष्टको सभाध्यक्षतामा सभा भएको हो ।

कार्यक्रममा वन सामुदायिक उपभोक्ता समतिका कोषाध्यक्ष सानोभाइ खड्काले वन उपभोक्ता समिति, माझ गाउँ उपभोक्त समिति र गोरखनाथ कल्याण केन्द्र धर्मशालाको आय व्यव प्रस्तुत गरेका थिए । कार्यक्रमको अवसरमा जेष्ठ नागरिक बलराम बिष्ट,भुजकुमारी बिष्ट र राममाया भुजेललाई दोषल्ला ओढाएर सम्मान

गरिएको थियो ।

सोही अवसरमा समाजसेवी लक्ष्मण बिष्ट, वडा सदस्य ईन्द्रजंग खड्का, पूर्व वडाअध्यक्ष बिष्णु बिष्ट र पूर्व वडासदस्य बलराम बिष्ट लाई सम्मान गरिएको थियो ।

प्रहरी दिवसमा पालुङमा दीपावली

● विकास समाचारदाता

६२ औ प्रहरी दिवसको अवसरमा इलाका प्रहरी कार्यालय पालुङमा दीपावली गरी मनाइएको छ । प्रहरी दिवसरको अवसरमा इलाका प्रहरी कार्यालय पालुङमा साँझ दीपवाली गरी मनाएको हो ।

त्यस्तै अमर प्रहरीलाई सम्मान गर्दै प्रहरी दिवस मनाईएको हेटौंडामा पनि दिवस मनाइएको छ । कार्यक्रममा अमर प्रहरीप्रति सम्मान ब्यक्त गरिएको थियो । मध्यामाञ्चल क्षेत्रीय प्रशासक रेश्मिराज पाण्डे प्रमुख अतिथि रहेको कार्यक्रममा जिल्ला समन्वय समिति मकवानपुरका प्रमुख रघुनाथ खुलाल, हेटौंडा उपमहानगर पालिकाका प्रमुख हरीबहादुर महत लगाएतले मन्तब्य ब्यक्त गरेका थिए ।

कार्यक्रममा जनपद प्रहरी, दङ्गा नियन्त्रण प्रहरी, ट्राफिक प्रहरी समेतको टुकडीबाट मार्च पास्ट, झाँकी तथा तालिम प्राप्त कुकुरबाट लागु औषध पत्ता कसरि लगाईन्छ भन्ने दृश्य प्रस्तुत गरिएको थियो ।

प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी सचेतना

● विकास समाचारदाता

थाहा नगरपालिकामा महिलाको प्रजनन् स्वास्थ्य अधिकार र शिक्षा सम्वन्धि सचेतना कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । महिला कानुन विकास मञ्च, सेन्टर फर रिप्रडक्टिभ राईट र सामुदायिक महिला बिकास केन्द्र मकवानपुरको संयुक्त आयोजनामा कार्यक्रम भएको हो ।

थाहानगर नगरपालिका वडा नं ४ थानाबजारमा भएको कार्यक्रममा महिलाको प्रजनन स्वास्थ्य अधिकार र शिक्षाका विषयमा सहभागिहरुलाई जानकारी गराईएको थियो । नेपाली कांग्रेसका केन्द्रिय सदस्य एवं सांसद महालक्ष्मी उपाध्याय डिनाको प्रमुख आतिथ्यता तथा कांग्रेस मकवानपुरका सभापति ईन्द्रबहादुर बानियाँको विशेष आतिथ्यतामा भएको कार्यक्रममा कांग्रेस महासमिती सदस्य दिनेश उपाध्याय, २ नंम्बर क्षेत्रिय सभापति एतिरा़ज सापकोटा, पूर्व जिल्ला सदस्य लक्ष्मण सुवेदी यस्ते दिव्यतारा बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्थाका सचिव गणेश भेटवाल, व्यवस्थापक रमेशप्रसाद कोईराला, थाहानगरपालिकाका नगरसभापति योगेन्द्रमान श्रेष्ठ कार्यक्रममा थाहानगर पालिकाका सवै वडाहरुवाट ७० जनाको सहभागिता रहेको जनाईएको छ ।

कृषि नै उपर्जनको मुख्य आधार-अध्यक्ष

● विकास समाचारदाता

भीमफेदी गाउँपालिका अध्यक्ष हिदम लामाले कृषिलाई आर्थिक उपार्जनको प्रमुख आधार भएको बताएका छन् । नेपालको सन्दर्भमा कृषि ब्यवसाय मार्फन निकै ठुलो उन्नती गर्न सकिने उनको भनाई रहेको थियो ।

भीमफेदीको वडा नंबर ६ मा रहेको चण्डेश्वरी महिला बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाको ११ औं साधारण सभाको उद्घाटन गर्दै लामाले कृषिको लागि भीमफेदी निकै उत्कृष्ठ भुगोल भएको बताए । कृषि र पर्यटन मार्फत सवल तथा सक्षम भीमफेदी बनाउनको लागि आफूहरु लागिपर्ने समेत उनले प्रतिबद्धता ब्यक्त गरे । सहकारीले पनि अब कृषिमा लगानी बढाउनुपर्ने बताउँदै कृषि नै विकासको प्रमुख आधार भएको उनले बताए । सहकारीकी अध्यक्ष सावित्री बलको सभाअध्यक्ष भएको कार्यक्रममा भीमफेदी गाउँपालिका महिला तथा बालबालिका कार्यालय संयोजक दुर्गा घिमिरे, प्लान मकवानपुर बिकास संयोजक सरस्वती लामा लगायतको आतिथ्यता रहेको थियो ।

दुई हजार आँखा रोगीको निःशुल्क परीक्षण

● विकास समाचारदाता

नेपाल नेत्रज्योति संघ, लायन्स क्लव अफ पिस थाहा र लियो क्लव अफ पिस थाहाको आयोजनामा तीन दिने बृहद आँखा सिविर सम्पन्न भएको छ । मंगलबारबाट सुरु भएको सिविर बिहीबार सम्पन्न भएको हो । सिविरमा एक हजार ६ सय ५६ जना विद्यार्थी र ३ सय ४१ जना सर्वसाधारणको आँखा परीक्षण

४१ जनामा मोतियाबिन्दू

गरिएको छ । थाहानगरका विभिन्न विद्यालयका ७० जना विद्यार्थीहरूलाई निःशुल्क चश्मा वितरण गरिएको छ । भने अन्य समस्या रहेका विद्यार्थीहरूलाई औषधी वितरण गरिएको लायन्स क्लव अफ पिस थाहाका अध्यक्ष सुरेन्द्रमान प्रधानले जानकारी दिए ।

झम्केश्वरी मावि, सुनौला मावि, जनकल्याण माविमा विद्यार्थीहरुका लागि सिविर गरिएको हो भने सर्वसाधारणका लागि स्वास्थ्य केन्द्र बज्रबाराही र पालुङ बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्थाको हलमा आयोजना गरिएको हो ।

३ सय ४१ जना मध्ये ४९ जनामा मोतियाबिन्दूका बिरामी फेला परेको अध्यक्ष प्रधानले बताए । तीमध्ये विभिन्न समस्याका कारण १६ जना विरामीको शल्यक्रिया गर्न नमिलेको सचिव कृष्ण दाहालले जानकारी दिए । बिहीबार १९ जना विरामीको शल्यक्रिया भएको छ भने बाँकी बिरामीलाई निःशुल्क शल्यक्रियाका लागि आइतबार काठमाडौं लाने तयारी गरिएको अध्यक्ष प्रधानले बताए । वभिन्न सामाजिक कार्यमा क्रियाशील लायन्स र लियोले तत्कालै एक हप्ते निःशुल्क दन्त सिविर आयोजना गर्ने तयारी भइरहेको लायन्स अध्यक्ष सुरेन्द्रमान प्रधानले बताए ।

थाहाको पहिचान ‘कृषि र पर्यटन’

● विकास समाचारदाता

‘कृषि पर्यटन र पूर्वाधार, थाहानगरको आधार’ भन्ने नारा नै रहेकोले नगरको आर्थिक सम्वृद्धिको लागि कृषि र पर्यटन नै पहिचान बनाएर अघि बढ्नुपर्ने कार्यकारी अधिकृत हरिलाल पुरीले बताए ।

‘एक शहर एक पहिचान’ कार्यक्रम अन्तर्गत थाहा नगरपालिकाको पहिचानमा आधारित पूर्वाधार विकास कार्यक्रम पहिचान गरी विस्तृत इन्जिनियरिङ डिजाइन तयार गर्ने विषयमा एक दिने गोष्ठी सम्पन्न भएको छ ।

शहरी विकास मन्त्रालय, शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागको आयोजनामा २६ असोजमा भएको गोष्ठीमा थाहा नगरपालिकाका कार्यकारी अधिकृत हरिलाल पुरी, नगर प्रमुख लवशेर विष्ट तथा थाहानगरका वडा अध्यक्षहरु, कार्यपालिका सदस्यहरू लगायतकाको सहभागिता रहेको थियो ।

कार्यक्रममा थाहा नगरपालिका प्रमुख लवशेर विष्टले थाहालाई पर्यटकीय नगरीको पहचान सहित विकास गर्न सकिने बताए । नगर प्रमुख विष्टले अहिले भइरहेको संचरनाहरूको प्रवर्द्धन तथा प्रचारप्रसार गरी पर्यटकलाई आकर्षित गर्न सकिने औंल्याए । उनले यसवर्ष मात्र पर्यटन बोर्डले थाहानगरको कुन्छालधालाई पर्यटकीय गन्तव्य घोषणा गरेको उल्लेख गरे । उनले भने-‘चित्लाङ यस अघि नै पर्यटकीय गाउँ घोषणा भइसकेको छ ।’ पर्यटकका लागि स्तरीय घुम्ने ठाउँहरु भएको बताउँदै त्यस्ता ठाउँहरुमा पर्यटन मैत्री विकास आवश्यक भएको प्रमुख विष्टले बताए ।

‘कृषि पर्यटन र पूर्वाधार, थाहानगर को आधार’ भन्ने नारा नै रहेकोले नगरको आर्थिक सम्वृद्धिको लागि कृषि र पर्यटन नै पहिचान बनाएर अघि बढ्नुपर्ने कार्यकारी अधिकृत हरिलाल पुरीले बताए । कार्यकारी अधिकृत पुरीले भने-‘नगर काठमाण्डौं र हेटौंडाबाट नजिकको शहरको रूपमा रहेकोले यहाँ पर्यटकलाई आउन पनि सहज हुने उल्लेख गरे । पर्यटककालागि स्तरीय पूर्वाधार विकास गर्न सके नगरबासीको आयआर्जनमा समेत बढोत्तरी हुने उनको भनाइ छ ।

गोष्ठीमा थाहा नगरपालिकाका वडा अध्यक्षहरू, कार्यपालिका सदस्यहरू लगायतले पनि नगरलाई एग्रो टुरीजमुको रुपमा विकास गर्नुपर्ने सुझाव दिएका थिए । कार्यक्रमका सहभागीहरूलाई सुमन महर्जनले सहजीकरण गरेका थिए ।

पालुङ स्वास्थ्य केन्द्र पदाधिकारीले पूर्णता पाउँदै

◆ विकास समाचारदाता

थाहाको पालुङ प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र व्यवस्थापन समितिमा ४ जना मनोनित भएका छन् । राजिव स्याङ्तान, सकुन्तला गोपाली, सुमन विष्ट र उर्मिला गोपाली समितिको पदाधिकारी एवम् सदस्यमा मनोनित भएका हुन् । स्याङ्तानलाई समितिको अध्यक्षको हैसियतमा वडा अध्यक्ष दिपकसिंह लामा र गोपालीलाई संरक्षकको हैसियतमा नगर पालिकाका प्रमुख लवशेर विष्टले

दीपकसिं लामा

राजीव

उर्मिला

शकुन्तला

सुमन

मनोनित गरेका हुन् ।

गत हप्ता मन्त्रीस्तरको बैठकले जनप्रतिनिधिलाई स्वास्थ्य केन्द्र व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष निर्णय गर्दै अध्यक्षले एक जना व्यक्ति मनोनित गर्ने व्यवस्था गरेको थियो । अध्यक्षले मनोनित गरेको व्यक्ति उपाध्यक्ष हुने व्यवस्था छ । त्यसैगरी संरक्षकले लब्ध प्रतिष्ठित महिलाहरू मध्येबाट एकजना मनोनित गर्ने व्यवस्था भए बमोजिम गोपाली मनोनित भएकी हुन् । सात सदस्यीय हुने समितिमा स्थानीय व्यापार संघको प्रतिनिधि एकजना सदस्य रहने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्था बमोजिम विष्ट स्वास्थ्य केन्द्र व्यवस्थापन समितिको सदस्य भएका हुन् ।

समितिमा स्वास्थ्य केन्द्र रहेको क्षेत्रका विद्यालयको प्रमुख र वडा कार्यालयका अधिकृतसमेत सदस्य रहने व्यवस्था छ । यस बमोजिम विद्यालय प्रमुखको रूपमा सेती गणेश आधारभूत विद्यालयकी प्रधानाध्यापक उर्मिला गोपालीलाई समितिको सदस्य मनोनित गरिएको हो ।

समितिको सदस्य सचिव भने पालुङ प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रको प्रमुख डा. रिनेश अधिकारी रहेका छन् ।

हार्दिक मंगलमय शुभकामना

शुभ दीपावली, नेपाल संवत् तथा छठ पर्व
@) &$ को पावन अवसरमा अभिभावक, विद्यार्थी तथा शिक्षाप्रेमी र आम नेपाली दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरुमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

cWoIf‰
;Ltf/fd ufkfnL

kwfgfWofksM
s iOf k ;fb nfld5fg

सुनौला मावि परिवार
थाहानगर, बज्रवाराही

थाहामा बजार अनुगमन, अटेर गर्दै उद्योगहरु

◆ विकास समाचारदाता

मकवानपुरको उत्तरी थाहा नगरमा बजार अनुगमन गरिएको छ । विशेष गरि खाद्य उद्योग, किराना पसलहरूको अनुगमन गरिएको हो । नजिकिदै गरेको तिहार तथा छढ पर्वलाई लक्षित गरि बजार अनुगमन गरिएको हो । अनुगमनको क्रममा खासै त्यस्तो खद्य पदार्थहरू नभेटिएको क्षेत्रिय खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण कार्यलय हेटौडाका प्रमुख राजकुमार रिजालले जानकारी दिए ।

तर केही उद्योगहरूले लेवल नराखी बेचविखन गरिएको पाईएकोले उनीलाई पुन: लेवल राखेर बेच्न निर्देशन दिईएको समेत रिजालले जानकारी दिए ।

क्षेत्रिय खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण कार्यलय, घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, उपभोक्ता हित संरक्षण मञ्च, जिल्ला प्रशशन कार्यालय, जिल्ला बाल कल्याण समाज मकवानपुर, मकवानपुर उद्योग वाणिज्य संघ, थाहा नगरपालिका, पत्रकार लगायतको संयुक्त टोलीले बजार अनुगमन गरेको हो । गएको बजार अनुगमनमा भने मिती समाप्त भएका पिय पदार्थ, लेज, तथा कुरमुरे फेला परेको थियो ।

त्यस्तै मूल्य सूची नराखिएको, व्यवस्थापनमा कमिकमजोरी, सरसफाईमा ध्यान नदिईउको, पसल दर्ता नभएको, केहि विक्रेतालाई मिति समेत हेर्न नआउने समस्या देखिएको थियो । विगतको तुलनामा भन्दा अहिले सुधार उन्मुख देखिएको रिजालले जानकारी दिए ।

थाहानगर उद्योग वाणिज्य संघको शुभकामना आदानप्रदान

◆ विकास समाचारदाता

शुभ दिपावली, नेपाल सम्बत् ११३८ र छठ पर्वको अवसरमा थाहानगर उद्योग वाणिज्य संघले शनिबार शुभकामना आदानप्रदान, अन्तरक्रिया र चियापान कार्यक्रमको आयोजना गरेको छ ।

संघका अध्यक्ष कविराज खत्रीको अध्यक्षतामा भएका कार्यक्रममा सहभागीहरूले एकअर्कामा शुभकामना व्यक्त गर्नुका साथै थाहानगरको समग्र विकासमा निजी क्षेत्रको योगदानको चर्चासमेत गरेका थिए ।

कार्यक्रममा व्यापारीहरूले नेपाल सरकार र सम्बन्धित निकायले तोकेको मापदण्ड र निर्देशनहरूलाई पालना गर्नुपर्नेमा जोड दिइएको थियो । स्थानीय क्षेत्रको उद्योग र वाणिज्यको प्रवर्धन र विकासमा थाहा नगर उद्योग वाणिज्य संघको भूमिकाबारे समेत कार्यक्रममा सुझावहरू दिइएको थियो ।

सहभागीहरूले खचाखच कार्यक्रममा थाहा-३ का वडा अध्यक्ष राजेश केसी, इलाका प्रहरी कार्यालय पालुङका प्रमुख वीरेन्द्र पासवान, माओवादी केन्द्रका विष्णु विष्ट, राष्ट्रिय जनमोर्चाका लक्ष्मण विष्ट, जनकल्याण माविका प्रधानाध्यापक सानोभाइ कार्की, पालुङ जेसीजका पूर्व अध्यक्ष र ामप्रसाद ढकाल, महिला नेतृ कल्पना बलामी, महिला उद्यमी विकास समितिका सभापति आरति श्रेष्ठ, पूर्व सभापतिहरू गीता कार्की, जयन्ती रायमाझी लगायतले शुभकामना मन्तव्य व्यक्त गरेका थिए ।

कार्यक्रमकै अवसरमा इलाका प्रहरी कार्यालय पालुङका प्रहरी निरीक्षक पासवानले अबैध घरेलु मदिरा नियन्त्रणमा सबैको सहयोग हुनुपर्ने औंल्याएका थिए । उनले तिहार, छठजस्ता चाडपर्व नजिकिँदै गर्दा थाहा र आसपासको शान्ति सुरक्षा आफ्नो विशेष चासोमा परेको जनाएका थिए ।

gfO{gf6}
ufpF/sf va/, caljZje/
www.bikaskhabar.com
लगअन गर्नुहोस् ।

'तपाई जहाँ, विकासखबर त्यहाँ'
दैनिक कुनैं पर्दैन
पलपलको खबर....

विकासखबर डट.कम.
इमेल:
bikaskhabar@gmail.com

● lj sf; dN6ldl8ofsf nflu k|sfzs :सुरजकुमार भुजेल (९८५५०६८६९५)● ;Dkfbs : कुमार नेगी (९८५५०६८०७०)● ;dfrf/ ;Dkfbs ‖अशोकसुजन श्रेष्ठ (९८५५०६८३५३)● sfof{no : थाहा-४, मकवानपुर● d'b|f : श्रीया अफसेट प्रेस हेटौंडा ● O{d]n‖ bikaskhabargmail.com